

MAROSUJVÁR

FÜGGETLEN POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Megjelenik minden esztendőnkön.

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 8 k. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő:

FÜSSY JÓZSEF laptulajdonos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veress József

könyvkereskedése Marosujváron.

Városok hitelügye.

A magyar városok fellendülési korszaka sajátos véletlen folytán egybeesik a befektetési értékek piacának megromlásával. Amikor a budapesti nagy jelzálogintézetek községi kötvény kibocsátása teljesen fedezte a városok hitelszükségletét. De az utóbbi esztendőben vidéki városainkban nagy kulturális és gazdasági fejlődés állott be, amely modern alkotásokra és létesítményekre serkentette a városok ügyeit intéző újabb generációt. Ez a fokozott beruházási tevékenység már nem talált kellő anyagi fedezetet a városok rendszeres bevételeiben úgy, hogy egyszerre nagy kölcsönszükséglet támadt a vidéki városokban, amely hozzáértő számítás szerint mintegy 500 millió koronára rug. A jelzálogpiacon beállott nagy üzletesség mellett a községi kötvények kelendősége is teljesen alászállott, a nagy magyar emissziós intézetek nem képesek fedezni a városok kölcsönszükségletét

és az utóbbi két esztendőben kiderült, hogy a magyar városok hitelügyeinek kielégítésére seholsem akad pénzforrás.

Nem csoda, ha a kölcsönpiac e teljes bedugulása nagy aggodalmakat ébreszt a városok vezetőiben és a hitelügy kérdése előtérbe került. A városok most lezajlott nagyváradi kongresszusán ismét ez a probléma foglalkoztatta a magyar kommunális élet legkiválóbb elméit, de megvalljuk, hogy ezek se tudtak orvosozni találni. A felmerült eszmék és tervek nem újak, de valamennyije abban a hibában szenved, hogy a városok hitelügyének javítását valamely új szervezettől várja, holott egészen világos, hogy a hitel hiánya a világ pénzpiacainak mai konstellációjára vezetendő vissza. Amíg a külföldi tőkepiacokon a magyar befektetési értékeknek nincs kereslete az általános pénzpiaci depresszió folytán, addig semmiféle szervezeti reformmal nem kerithetünk kölcsönpénzt a városoknak és viszont, mihelyt a záloglevelek és egyéb fix kamatozású

értékek ismét nagyobb keresletnek fognak örvendeni a külföldön: városaink hitelügye az eddigi szervezet mellett is teljes kielégülésre fog találni. A baj nem a községi hitelügy szervezetlenségében rejlik, hanem a világpiaci helyzetben és ezt semmiféle magyarországi hitelreform sem megváltoztatni, sem jörafordítani nem lesz képes. A városok hitelügyének problémája a kör négyesgösítéséhez hasonló. Semmiféle panacea nem szerethet a városoknak hitelt akkor, a mikor a befektetési értékek piacán rosszak a viszonyok; és viszont nem kell semmiféle külön vagy új intézmény ahhoz, hogy városaink kölcsönszükségletüket fedezhessék, ha a nemzetközi befektetési piacon kedvező a helyzet és értékeinknek kereslete van. Ezt az egyszerű, de megdönthetetlen igazságot találják meg végre a magyar városok vezetői, akikben újabb időben a vállalkozó szellem annyira feléledt, hogy a legkalandosabb kommunális üzletektől sem riadnak vissza, holott egy fillér sincs a zsebükben. Kötvénykibocsá-

TÁRCA.

Lámpaténynél.

A párom — lázas — szívvel — aktagvár,
Kenyérré gyurja a nyugós betűket.
A villanykörte fénybe fürdeti
S mélyebbre festi arcán a redőket.
A kályhatűz pikk-pakk: lobog, morog,
En csengő-bongó verset olvasok
S a multról álmodok ...
... A réten óriási margaréták,
Köztük rózsásarcu tizenhat év ...
Virágszedés virággá festi arcát.
Az út kanyargón fölfelé halad,
Kálváriás keresztet, sirok jönnek,
(A napsugár az árnyba elmarad)
Itt ódon kriptá, koporsós cirádák,
Óségi élet porladó fedője, —
Mohos kőpadra omló ciprusárny,
Alatta egy mosolygó, ifjú leány:
Kalapja, karja csupa margarét,
Nevet a lány és nevet lenn a rét,
A rigófűtytyre fűtytyel válaszol,
A kakukszóra visszakakukkol,
Dalol.
— Ó, lágyan omló, csendes ciprusok,
Páfránnyal himes erdő szőnyege,
Madárbeszéd, bárányfelhős azur,
Krisztálpadon lágy margaréta vánkos
És rajta ifjú, szép tizenhat év:

Talán csak álom.

— Te gyorsröptű, böhérkezű idő:

Hadd toljam vissza órád mutatóját

Egészen a margaréta szirmokra ...

Hadd csókolom meg azt az ifjú lányt:

Az én letűnt tizenhat évemet,

Hadd állítom meg kerekesszived:

Ne menj! — ládd, engem valaki keres, —

Valahol messze, el fog jönni értem.

Ne menj idől neki akarom adni

Az én tizenhat évem!

... Hol késtél párom?

Ládd, az óra járt ... hiába kértem ...

Radványné Ruttkay Emma.

Bethlen Gábor

fejedelemmé választásának évfordulóján.

(M) Történelmünk egy legdicsebb alakjának, Bethlen Gábor fejedelemnek az emlékét ünnepli Erdély. Háromszáz esztendeje, hogy a kegyelmes padisah kinevezte, Erdély rendei megválasztották fejedelemmé. S ekkor a kis magyar Hazában felujult

nagy Báthory István fényes kora, Erdély európai nagyhatalommá lett, népek szövetségének büszke tagja, a leigázott Magyarország alkotmányának, szabadságának egyetlen oltalmazója. A pompakedvelő, művészet, tudósok pártolója maga is tudós és énekszerző fejedelem átlántálta gyulafehérvári palotájába a Mátyással elmúlt magyar renaissancekort s udvarának hírét követjáró urak elvitték szerte az óvilágban.

Amit mint uralkodó végzett Bethlen Gábor, megírta és későszéggel hagyta ránk a történelem. Krónikások és költők, képzőművészek és számadók megőrizték a nagy fejedelem egyéniségének más fonségeit is. S mi az emlékezősséggel otthonában, ragyogó palotájában, lantosai és filozófusai körében, kincsei között keressük fel Bethlen Gáborban az embert, a humoristát, a régi világ magyar urainak a tökéletes példáját.

Kortársai a „mindenütt építő”-nek nevezték Bethlent. Erdélyben elfoglalt, ha-

Marosvásárhely
Föter 47. sz.

ALKALMI BUTORVÉTELT AJÁNL
SZÉKELY és RETHI BUTORGYARA
KOMPLETT HÁLÓSZOBA BERENDEZÉSEK TOILETTAL MÁR 400 KORONAÉRT.
HITELKÉPES EGYÉNEKNEK ÁRFELEMELÉS NÉLKÜL RÉSZLETFIZETÉSRE IS.
Óriási választék amerikai iroda-berendezésekben, vas- és érzbutorok,
szőnyegek, függönyök és teljes menyasszonyi kelengyékben

Brassó
Kapu-u. 60 sz.

tási jog nem való az olyan városoknak, amelyek minden tőke nélkül százmilliósi tőkéket igénylő üzletekről álmodnak és egyelőre azon törik a fejüket, hogy miképpen kellene oly szervezetet kiokoskodni, amelynek segítségével a sok százmilliósi tőkét maguknak valahogyan megszerezzék.

A karácsonyi vásár.

Alig van ember, aki már csak az általános szokásnál fogva is karácsonykor valakit meg ne ajándékozna. Ezek az ajándékok az ünnepi bevásárlásokkal együtt mintegy 100 milliónyi összeget tesznek ki. Milyen megfrissítő volna ez a pénzeső meghervadt gazdasági életünkre, ha a hulló cseppeket nem gyűjtenék össze csak azért, hogy idegen nemzetek használják el. Nekünk nem marad más csepp, mint ami a szemünkből árad, a szegénység, a gond könnyei.

Ismételjük, egyre hangoztatjuk s elég hangosan nem bírjuk belekiáltani a közömbös, a nem törődöm magyar fülekbe, hogy eszméljenek, gondolkozzanak, lássák már a borzasztó pusztulást, ami szerte dúl az országban. Vegyék észre a százezernyi munkástömeget, amely munka s kenyér nélkül van s keserűségében kész minden rendnek hadat izenni, gondoljanak arra a sok százezer gyermekre, akik mindhiába várják az angyalfiát, mert nekik még kenyérük sem lesz. Megrendelés nélkül apad a gyárnak munkája s ha a munkás kereset nélkül van, hiába várja a vevőket a kereskedő. Így áll bosszút a gazdasági élet azokon, akik nem akarják belátni törvényeinek erejét: elsősorban azokat dönti bukásba.

Figyelmeztető, kérő szóval fordulunk azért minden hazánkfiához, ne szeressen jobban mást az idegent, mint ahogy sze-

retnie kell jobban, rosszban osztályos társait, polgártársait.

A vásárlók kérjenek, követeljenek honi árukat s hagyják oda azt a boltot, amely érzéketlen az ország legfontosabb gazdasági érdekeivel szemben. Az a kereskedő, aki akár közömbösségből, akár kényelemszeretetből vagy éppen ellenséges indulatból az ország léteérdekével nem törődik, nem érdemel egyebet az elpusztulásnál. Az olyan, mint a hordón a lyuk, csak arra való, hogy a tartalom kiesorogjon rajta. Ilyenre nincsen szükségünk.

Kereskedőinket kérve kérjük, ajánlják, árulják a mienket, közönségünk az ő tanácsaikra van utalva s azt legtöbbször követi is.

Ha kereskedőink öntudatosan eljárva következetesen honi iparunkat támogatták volna mindenféle értékekben hány ezer millió lenne az országban összehalmozva s most csak a bókészletekhez kellene nyulni, hogy bajainkat alig érezzük.

Kérjük a tanintézetek minden nemesét, jót hirdető apostolait, emítsék meg a gyermekeknek, hogy ők szüleiktől a magyarak angyalának ajándékait kérjék.

Alljunk össze mindnyájan, akik vagyunk s hazánk boldogabb jövőjét munkálni kívánjuk, hogy ez a jövő ne késsék, hanem jöjjön, jöjjön s árássza szerte áldásait mielőbb, hogy a szeretet ezutáni ünnepein minden honfitársunk meleg otthonban élvezze a gondtalan élet örömeit s örvendjen övéi orcájának a ragyogásán s annak a pénzesőnek a nyomán, amely karácsony táján olyan bőven hull, valóban áldás fakadjon.

A tordai Magyar Védő-Egyesület nevében

Bodor Ákos ügyv. igazgató.
Dr. Orbán Elemér titkár.

Kitűnő naptár.

Az 1914. évi közkezdelt „ERDELYI KALENDÁRIUM“ gazdag szellemi résszel, dúsz illusztrációkkal és az erdélyi vásárok pontos jegyzékével megjelent. Ára most is csak 60 fillér. Kapható Füssy József könyvkereskedésében Tordán.

Harcaiból, uralkodó gondjaiból sietve siet a fejedelem ide, hogy lelkét megétesse a palota művészi köntösein, vitázva tudósaival, andalogva hegedűsök énekén. Évi díjas zenészei és képiroíri vannak. Idegenből is ideinvitálja a tudósokat. Udvarának 1628. körül való fizetési lajstromában ilyen tételek szerepelnek:

Péter Deáknak, kendermén rationistának 40 ft.

Bibliothecariusnak 100 ft.

Elethajtónak, Tamás Deáknak 32 ft.

Ispotálmesternek, feredősnek, Böjti Gáspár historicusnak, képiroinak, az német ötvösnek (500 ft), az olasz ötvösnek 800 forint.

Évi díjat fizet a testvérháza tudósai többjének és bár a protestánsok fője, hiszen támogatja a Jezsuita Káldi Györgyöt a katolikus biblia fordításában.

Könyvtára külömb-külobb tudományokhoz tartozó gyönyörűséges jó könyvekkel teli és egy grandiózus tervén fáradoz, meg akarja szerezni Korvin Mátyás

HIREK.

— **Hivatalvizsgálat.** Solyom Jenő pénzügyi főtanácsos, a pénzügymin. számvevőség jövedéki csoportjának főnöke — mint megírtuk — november 24-étől a marosujvári főbányahivatal mellé rendelt számvevősegnél hivatalvizsgálatot tartott. A vizsgálatot f. hó 2-án fejezte be s annak befejeztével megelégedésének adott kifejezést azért, mert az ügykezelést kellő rendben találta.

— **Szilveszter estély.** A műkedvelő társulat, hogy a város intelligens közönségének a színügy iránti támogatását még inkább fokozza, az iedi Szilveszter estélyre műkedvelői előadást rendez. Szinre kerül Biró Lajosnak „A rablólovag“ című 3 felvonásos színműve. A szereposztás a héten történik. Erre az alkalomra a társulat teljesen új díszleteket készített.

— **Krisán János balesete.** Krisán János bankigazgatót baleset érte. Vasárnap a kincstári vendéglőben lábát ficamította s így több hétig kénytelen az ágyat őrizni. — Krisán igazgatót barátai tömegesen látogatják meg.

— **Áthelyezés.** Türkösi Sámuel itteni és Domokos Zsigmond vizaknai püöri szemlésez kölcsönösen áthelyeztettek.

— **Panasz.** Sötétség és agyagos sár uralkodik a Király utcában az utolsó kincstári háztól a temető-

láláig birtoklott magyarországi megyéiben sűrűn építgette a kastélyokat. És példáján felbuzdulnak a hivei, nagyurak és nagyaszonnyok, kuriákat kibővitik, átépítik, kényelmessé, fényes lakká teszik. Van palotája a fejedelemnek Enyeden. Déván megújítja a Hunyadiak várát Vajdahunyadon és csodálatos pompával újraépítteti székvárosában, Gyulafehérvárott a fejedelmi palotát.

Az ősi római városból: Alba Julia-ból, eme Fejérvárról kormányozta Erdélyt Hunyadi János is. Izabella királyné székvárossá tette s itt halt meg ő is, fia is: János Zsigmond. Báthori Istvánt itt választották fejedelemmé, Báthori Zsigmond itt ült menyegzőjén. A fejedelmi beiktatások Fejérvárott történtek, a Hunyadiak a fejedelmek székestemplomába temetkeztek. Izabella alatt lengyel művészek építik a fejedelmi palotát, a Báthoriak olasz művészekkel átakíttatják, Mihály, havas-elői vajda és Básta elpusztítják, Bethlen Gábor újra elérte kelti.

budai könyvtárát. Nem rajta mult, hogy ezt nem tehette. Kedveli a régiségeket s gyűjti az ősi fegyvereket és ötvösműveket. Ha uton van, ha hareba megy, arra a célra külön készült szekéren mindenüvé utána viszik kedvelt könyveit. Levelez korának minden nagy tudósaival itthon és a külföldön és levelei irodalmi művek, mint ahogy poézis a magaszerzette énekek is.

Az udvartartás számadó könyvei sűrűn emlegetik a lantosokat. Így: Benedeknek, az lantosnak adtam készpénzt, kivel Velencében adósítól váltotta ki magát: — Györgynek, az hegedűsnek hasonló módon adtam: — Istvánnak, az ő felsége hegedűsének adtam: hegedűre és egyéb szerszámra — anno 1625 circa 10. máj. Listthius Ferenc uram ő nagysága Németországból holmi lantosokat, muzsikásokat hozván, költött 177 tallért: — nyole kötés lanthurokat vettem: — egy muzsika-lantost hoztam az én kegyelmes uram ő felsége szolgálatára.

MIT KIABÁLTOK ?

NÉVJEGYEK

legelegánsabb s legolcsóbb árakban készíttetnek
Füssy J. könyvnyomdájában Tordán.

MIT KIABÁLTOK ?

és kórházutcaig. Mégis csak megérdemelnék a Király-utának azon részén lakó állampolgárok, hogy ők is lámpavilágította utcán és felkavicsozott járdán járassanak, mint a többi utak a Király-utca ellenkező részén. Ezen szívélyes kérést figyelmébe ajánljuk az érdemes községi előjáróságnak.

— **Dominó-estély.** Az Erzsébet egyesület a jövő év január havában a farsang első szombatján — mint halljuk — cotillionos „Róza dominó” táncestélyt rendez. A nálunk oly ritka és kevés kiadással járó estély iránt máris nagy érdeklődés mutatkozik, annál is inkább mivel ez lesz a farsang első mulatsága.

— **Egy kedves délutánról.** Kellemes délutáni szórakozásban volt részük azoknak, kik vasárnap délután a II. sz. állami óvoda agilis óvónője Rozsonday Gizella által rendezett mesemondó délutánon részt vettek s filléreikkel áldoztak a „Karácsonyfa alap” javára. Minthogy az érdeklődők nagy számban jelentek meg s az Intézkedőt egészen megtöltötték, úgy hisszük — anyagiakban is siker koronázta az óvónő fáradságát. A délután programjáról és látottakról csak jót lehet mondanunk. A kicsinyek fényesen megállották helyüket s sikerrel honorálták a betanításukkal járó nem kismérvű fáradozást.

— **Új ügyvéd.** Dr. Moldován Aurél Marosujvárt Csongvai-utca 1. sz. alatt ügyvédi irodát nyitott.

— **Mulatság.** A „Marosujvári Football Club” folyó év december 22-ikén, karácsony második napján a Stefánia bánya intézkedő termében táncmulatságot rendez.

A klub vezetősége mindent elkövet a mulatság sikerének érdekében s mi bizunk benne, hogy régen nem mulatott fiatalságunknak egy kedves estét fognak szerezni a footballisták.

— **Köszönet nyilvánítás.** dr. Balogh Jenő igazságügy miniszter ur Öngyméltósága 100 koronát küldött a Erzsébet egyletnek szegény iskolás gyermekek felruházására. Fogadja Öngyméltósága ezuton is halás köszönetemet.

Az Apolló-mozgósínház az okt. 26-iki, nov. 2, 9, 16, 23 és 30-iki előadásainak jövedelméből 10 K 38 fillért juttatott kezeimhez az Erzsébet egylet javára, mely adományt ez uton is köszönöm. Magyary Mihályné elnök.

— **Belehalt égési sebeibe.** A mult héten özv. Török Pálné lakásában vigyázatlanságból szobátűz ütött ki. Az öregasszony — ki abban az időben a szomszédban volt — megtudva a bajt, berobant a szobába, amely már egy lángtenger volt, hogy valamit kimentsen. Mikor is

oly súlyos égési sebeket szenvedett hogy kórházba kellett szállítani, hol az égési sebek következtében e hó 9-én meghalt.

— **Leesett az autóról.** Székely Zoltán földgázmérnök, ki jelenleg a marosujvári földgáz-vezeték felszerelését eszközölteti a tordai—felvinci országuton autójából kiesett. Balcarja súlyos zúzódásokat szenvedett. Beszállították a tordai kórházba.

— **Újoncok összeírása.** Az 1914 év tavaszán sorozás alá kerülő újoncok összeírása megkezdődött. Mindazon hadkötelesek, kik sorozás alá kerülnek, tartsák kötelességeiknek azon körjegyzőségnél jelentkezni ahová tartoznak.

— **Az Apolló műsora.** Folyó hó 14-én vasárnap rendkívül érdekesnek és változatosnak ígérkező műsort hirdet. 1. Miniszter válság, rendkívül szenzációs dráma, 2. Veszedelemes vetélytárs humoros, 3. Lelkész leánya 2 felv. érdekes epizód dráma, 4. Villi csapdában, humoros, 5. Tripolisz látkepe természet utáni felvétel, 6. Aladár kalandjai humoros. A színház mindenkor fűtve van.

— **Ögre készül a Csongvai-utcai árok.** A Till-fodrász üzlete előtt elhuzodó vízlevezető árok rendbehozásához hozzáfogtak. Ezen egészségi szempontból is fontos előrehaladottságnak kétségtelenül is örömlünknek adunk kifejezést, mert ezzel ismét

Bethlen Gábor volt az első magyar uralkodó, a ki tudatos kulturpolitikát üzent. A jobbágy-gyerekeket is behajtotta az iskolába, nagyenyedi főiskolája a kornak egyik legkiválóbb intézménye.

Különösen azóta, hogy másodszor nősült s elvette a pompázó, már szinte préda, brandenburgi Katalint, mérhetetlen kincseket halmoz fel palotájában s váraiban. Velence, Berlin, Bécs, Dancka, Konstantinápoly s a messzi Spanyolország is dicsőíti bőkezűségét. Ügynökei és követjei halommal küldözgették az atlaszt, bársonyt, selymet, ékköveket, butort, bort s gyümölcsöt. Palotájának falait „sok ezer tallért érő különbnél-külömb velencei drága kárpitok” borítják. Kétszoba kárpitért tizenhatezer tallért fizet. Velencében csipkéket s üvegeket, Konstantinápolyban szőnyegeket vásárolnak számára. Drága, koronás,

felemelt virágokkal való vont aranyért egy summában ezer forintot ad. A fejedelmi pár ékszereinek se szeri, se száma. Százával veszik csak a gyűrűket.

Számadókönyvében csak úgy kapásra ilyen tételek jönnek: virágos vont ezüst, atlas, dupla bársony, arany prém, skarlát, „egy iskátulában olasz gyümölcs”, iver poharak, font számra arany, ezüst fonál s mindenféle varrni való selyem, álörök, nádméz, bőr- és varrott kárpit, metszett kristály üveg, florenciai atlas, „asszony-nak való gyémántos keztyű”, „selymes harisnya”, hajtekerő gyönggyel, 100 arany boglár, aranyos puska, ezüst lószerszám, metélt üveg, „6 pár aranyos száras ispanar munka zománcos gombokra vöttünk 78 jóféle gyémántot”, rubintos öreg boglár, gyémántos fülbe való gyöngy, gyöngy lánc, aranyos csipke, dupla tafota sok

font mindenféle pézsmás confectumok . . .

Asztala dús. A pohárszékeken öreg kupák, fedeles serlegek, arany, rubintos poharak. És szekérszámra jön a külföldről: birsalma liztárium, friss limonia, olasz öreg mogyoró, austriga, entsoni tengeri hal, pomagrámat héjas mandola, olasz gesztenye . . .

De már nem is jó gondolni rá, hogy mindez a fény, gazdagság alig harminc évvel Bethlen halála után szertefoszlott. A török elpusztította a fejevári palotát, elrabolta megmaradott kincseit, kihányta a fejedelemnek porait s elmúlt egészen is már a magyar dicsőség . . .

Hgy.

Névjegyek,

eljegyzési kártyák,

legelegánsabb kivitelben s legolcsóbb árban készítettnek

Füßy J. könyvnyomdájában

egy lépéssel haladunk előre. Hisz már évek óta állott bedülve, összemolva a különben szép utca dísztelenítésére és többeknek veszéjére.

— **Ütő Lajos regényt irt.** Olvasóink bizonyára mindig igaz gyönyörűséggel olvassák lapunk hasábjain **Ütő Lajos** dombói unitárius lelkész, lapunk kedves tollu munkatársának poétikus hangulatu élvezetes tárcáit. Éppen ezért jól tudjuk, hogy örömmel veszik tudomásul azon híradásunkat, hogy **Ütő Lajos** gazdag írói vénája most egy nagyobb szabású írói alkotással szerez értékes szellemi élvezetet olvasóinak. Regényt irt. A címe: „Az ur így akarta”. Most van sajtó alatt s kapható lesz az írótól (Küküllődombó up.: Dicső-szentmárton. Még nem ismerjük a művet, de **Ütő Lajos** eddigi munkássága bizonyíték arra, hogy aki szórákosni akar, aki lelket nemesítő igaz élvezetet keres, e könyvben megtalálja. Felhívjuk rá olvasóink figyelmét.

— **Uj vasuti állomási épület Tordán.** Torda város ujabbkori fejlődésének egyik legjelentősebb mozzanata az uj vasuti indóház megépítése, amelyre már régóta igen nagy és tovább immár nem halasztható szükség van. Az uj indóház felépítésének ügye a kereskedelmi minisiteriumban már annyira kifelett és előrehaladt, hogy az uj épület helyének megállapítása és egyéb kapcsolats érdekeltiségi kérdések elintézése céljából a szokásos helyszini eljárás ebben az ügyben a Keresk. Ministerium rendelete alapján folyó hó 4-én délelőtt meg is tartatott. A helyszini tárgyaláson a kereskedelmi kormány dr. Szinaczi Béla ministeri osztálytanácsos — a helyszini tárgyalás vezetője, — az államvasutakat Felszeghy Ferenc máv. üzletvezető képviselte. Jelen voltak még: **Finály Lajos**, vasuti és hajózási főfelügyelő, **Stanczy osztálymérnök** a torda-topánfalvi vasut képviselőjében, a vármegye képviselőjében dr. **Horváth Miklós** alispán, a közigazgatási bizottság képviselőjében **Retezár Gerő** főmérnök államépítészeti hivatali főnök, a város képviselőjében **Zilahi Sebestyén** Andor polgármester, dr. **Szenkovits Aurél** tiszti főügyész és **Bornemisza Gyula** rendőrfőkapitány, ezen kívül képviselve volt **Keresztes község** előjárósága is.

A helyszini tárgyalás minden részletében megállapította uj állomási épület elhelyezésének és felépítésé-

nek kiviteli módzatait. Ezekre nézve már most közölhetjük értesüléseinket. Az uj hatalmas monumentális állomási épület építéséhez már a tavasszal hozzakezdenek. 1.200.000 korona költségbe fog kerülni. Ez a hatalmas nagyarányu épület az állomási indóházaknak minden tekintetben legmodernebb felszereléseivel lesz ellátva. Modern várótermek, éttermek, hivatalos helyiségek, nagy fedett perron fogják alkotni főrészeit. A perron alá befutó vonatokról kiszálló közönség fedél alatt juthat az állomási épületbe. Ezen kívül uj, a megnövekedett forgalomnak megfelelő nagy raktárépületek is fognak épülni.

Az uj állomási épület nem a jelenlegi helyére, hanem a torda-nagyenyedi állami ut vasut felőli oldalára épül és odáig a város asfalt gyalogjárót készített. Maga az egész vasuti perron kockakövel lesz kirakva és villany ivlámpákkal lesz megvilágítva.

— **A többtermelő részvénytársaság** iránt az egész vármegyében nagy az érdeklődés. Haladni vágyó kis és középgazdák két kézzel kapnak utána, hogy a földjük többet teremjen, s különösen a műtrágya széleskörű elterjedése remélhető, miután a többtermelő részvénytársaság a műtrágya árát csak akkor követeli, hogy ha tényleg többtermés mutatkozik. A többtermelő részvénytársaság az eddigi megállapodások szerint most alakul meg és a kik érdeklődnek iránta, irjanak Dr. Molnár István gazdasági tanácsos Budapest, IV. Kossuth Lajos u. 1. vagy **Náray Géza** ny. főhercegi urad. intéző (Budapest IX. Közlaktár u. 10.) uraknak, akik a többtermelő részvénytársaságra vonatkozó bővebb tudnivalókat a nyomtatott prospektusban megküldik.

— **Betörés a népházba.** Az egy évvel ezelőtt felavatott szucsáki népházba éjjel ismeretlen tettesek betörték s megkísérelték a szövetkezeti pénztár kifosztását, azonban ez nekik nem sikerült, mert megzavarták őket és eszközeik hátrahagyásával elmenekültek. A népház szomszédos a csendőrház házával. A csendőrség széleskörű nyomozatot vezetett be.

— **Egy kis gyermek tragikus halála** Arkos községben végzetes szerencsétlenség történt. Székely Ferencné el hagyta gondozás végett a testvére — a ki Romániába távozott, — egy éves gyermekét. Székelyné elment hazulról s megelőzőleg a kályhába tüzet rakott, hogy az alatt, míg ő távol marad, ki ne hűljön a szoba; a gyermeket pedig a kályhától alig fél méter távolságra feküdt ágyba helyezte el és aludva hagyta ott. Közben a kályha nagy melegétől tüzet fogott az ágy deszkája és az ágynemű. Mire a szomszédok észrevették a szobából kiáradó füstöt és oda behatoltak, már az ágy teljesen tűzben állott s benne a kis gyermek szénné egett.

— **Meggyilkolt vállalkozó.** A kovásznai fürdő közepén az erdő szélén meggyilkolva találták **Kosorog Balázs** vállalkozót. A gyilkosok agyonlőtték, ruháitól megfosztották és a pénzt elrabolták. A hűlét az erdő mellett levő árokba fektették és gallyakkal takarták be. Az elvetemedett ismeretlen tetteseket a már nyomon levő csendőrség keresi.

— **Gyermek kezében pisztoly.** Borbély Domokos mészáros 14 éves fia több suhanc-társával a falu végén játszadozott. Valahonnan egy régi rozsdás pisztolyt keritettek s azzal lődöztek. Borbély, hogy nagyobb szórjon a lövés, papírfajtást tett a pisztolyba s így lőtt azzal. A pisztoly azonban kezében felrobbant s a lövedék jobb kezét és arcát összeroncsolta s jobb szemét is súlyosan megsebezte. Beszállították a tordai kórházba.

A babona. Egy urak, akiről itt szó van, szép, lombos fákkal árnyékos udvara van s nyári időben az udvaron szokott ezért a családja ebédelni. Ennek az ur embernek felesége rászólt a szakácsnőre: — Benn teritsen, Kati, mert esni fog!

— Ugyan, nagysága, — ellenkezett a szakácsnő — már miért esnék? Hiszen alig van beborulva.

— Biztosan esni fog, ha mondom. Nézze, a barométer mennyire alászállt!

— Na hallja, nagysága, — mondotta erre lenéző hangon a szakácsnő: — hogy lehet valaki ennyire babonás?!

*

Kedélyes játék. A napokban a zöldségpiacon nagy esődület támadt. Két zöldségárú asszony között nézeteltérés merült fel, piaci nyelven szólva: két kofa összeveszett. Mire a rendőr oda szaladt, már brutálisak voltak. Megkérde a rendőr egyik ott bámoló diáktól:

— Mit csinálnak ezek?

— Szembeköppösdit játszanak, — volt a felelet.

*

Satóhiba. Egy vidéki lap nagy viharról emlékszik meg a napi hírek között. A korrektor álmosága folytán aztán így jelent meg a hír egy része:

„A villám két helyet is becsapott. A szülőkhöz nagykárta okozott. A közrekedés több helyen fennakadt...”

*

A főszelek. A papa aróán van egy lencse. A kis lánynak három esztendősen korában feltűnik a rendellenesség és megkérde:

— Apuka, mi van az arcodon?

— Lencse kis lányom.

Mulnak a napok és egyszerre a kis lány látogatókat kap, apró gyermekpajtásokat. Az apa a szomszéd szobában dolgozik. Egyszerre csak nagy robajjal kinyílik az ajtó és az egész gyerekhad beront a szobába.

— Na mi az? — kérde az apa. — Mért nem maradtok a gyerekszobában?

Mire kis lánya pártfogólag terjeszti ki kezét vendége felé és így szól:

— Apuka, ezek nem akarják elhinni, hogy nekem főszelek van az arcodon...

Könyvek, papirok játék és dissimulációk, levélpapirok kepesleveleső-lapok legolcsóbban beszereshetők Veres József könyvkereskedésében Marosújvárt.

KAPHATÓ AZ
UJVÁRI
gyógyszertárakban
N. 476.

TELEFON 12.

Új üzlet megnyitás!

TELEFON 12.

Tisztelettel van szerencsém a t. vevő közönség tudomására hozni hogy Marosujvárt **Vincezi-u. 2 sz. alatt (vasuti állomással szemben)** egy a mai kor igényeinek megfelelő

fűszer-, vegyes-, tűzifa- és szénkereskedést nyitottam.

Kitűzött célom a t. vevő közönséget jó minőségű áruval jutányos árban kiszolgálni. **Nagyobb rendelést házhoz szállítok.**

Szíves támogatást kér: **Salamon Sámuel.**

Mai árak kötelezettség nélkül házhoz szállítva:

Fenyő léce 2 K. I. rendű bükk hasáb tűzifa 2 K. 40 f. I. rendű bükk hasáb tűzifa 3-szor fűrészelve 2 kor. 60 f. I. rendű bükk tűzifa felaprítva K. 2.70 I. rendű petrozsényi kőszén szoba fűtésre --- K. 4.—

Az árak 100 kilogrammonként értendők. Egész waggon vételnél lényegesen olcsóbb árak.

A könyvpiac szenzációjai

Két hét alatt 45.000 példány fogyott el

A Háztartás Könyvtára

Kiprobált receptek.

Szerkeszti: KÜRTHY EMILNÉ.

1. Hús- és bőségi levesek
2. Levesbe való tézsták és mellékételek
3. Különféle előételek
4. Tojás-ételek
5. Marha, borjú- és sertéshús ételek
6. Szárnyasok és szárnyas vadak
7. Nyul-, őz- és egyéb vadusok
8. Halak elkészítése
9. Különféle főzelékek
10. Gyúrott és kifőtt tézsték
11. Élesztős tézsták és rétesfélék
12. Torták könyve
13. Sós és édes mártások
14. Édességek és cukorkák
15. Apró sütemények
16. Különféle italok
17. Jóízű kenyérsütés
18. Fagylaltok, koesonyák, krémek
19. Gyümölcs-befőzés
20. Zöldség, uborka stb. eltartása

Egy-egy kötet ára csak 20 fillér.

Megrendelésnél elegendő a számok küldése. Egyes kötetek megrendelésénél 5 fillér portóra küldendő. Mind a 20 kötetet árban bérmentve 4 korona. Szétküldés csak a pénz előleges beküldése ellenében.

Kapható Füßy József könyvkereskedésében Tordán, és Veress Józsefnél Marosujvárt.

Füßy József,
kiadó.

Alapos vizsgálatok

igazolták, hogy azon mosónőknek a kik állandóan és ésszerűen csakis SCHHT-„SZARAAS”, MOSÓSZAPÁNT használnak, szép fehér, sima és puha kezük van mert a SCHHT-SZAP-PAN rendkívül enyhe teljesen tiszta és meg langyos vízben is jobban lehet vele mosni, mint más szappannal melegvízben. Más szappannal sokat kell dörzsölni, míg a SCHHT-„SZARVAS MOSÓSZAPPANNAL” teljesen elegendő, ha azzal egyszer át-simítjuk a ruhát.

Az „ASSZONYDICSÉREA” mo-soport minden nő dicséri, mert a ruha beáztatásához ez a leg-ideálisabb szappanpor.

A női szépségnek

semmi sem árt jobban, mint e naphosszat való kinlódás a pá-ratelt levegőjű mosókonyhában továbbá a fáradságos munka, amely a mosással jár, ha a régi módszer szerint közönséges szap-pannal mdsunk. Azok akiknek a SCHHT-„SZARVAS” MO-SÓSZPPAN segít a mosásban, életvidámnak, egészségesek és élénkek maradnak. Mert min-den fáradságot meg lehet taka-ritani, a munkát a legeseké-yebbre lehet redukálni a szappannal.

Az „ASSZONYDICSÉRET” mo-sókivonatot minden nő dicséri, mert a ruha beáztatásához ez a legideálisabb szappanpor.

A legszórakoztatóbb

hangszereket szállítja

Wagner „Hangszer-Király“

Budapest, József-körút 15. (Telefon.)

A milánói, párisi és londoni kiállításon az első díjjal kitüntetve.

Hegedű, 16 drb. felszereléssel 12 kor.

Jogásztárogató, billentyűkkel 16 kor.

Kétsoros hangverseny harmonika 25 K.

Beszélőgép hatalmas hangú 40 kor.

Csodaréztrombita, erős 6 kor.

Varázsfuvola, ajándékkal 4 kor.

Javítási szakműhelyek!

Fényképes árjegyzék ingyen!

Óvás! Ügyeljünk a „Wagner“ névre és a 15 házsz. mra.

Tyukszem,

bőrkeményedés, szemölcs 48 óra alatt eltűnik a „cannabin“ használatát után Üvegje 1 K. postadíjjal 1.40 K. Három üveg bérmentve 3 kor.

Excelsior

hintőpor 48 óra alatt elmulasztja a kéz-, láb- és hónaljizzadást 1 doboz 1 K postadíjjal 1.40 kor. 3 doboz bérmentve 3 korona.

Hizlalásra legalkalmasabb 40% phosphorsavat tartalmazó

Takarmanymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlalási súly érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi, borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovaknál. 4 3/4 kiló ára, mely hómapokig elég 4 kor. 80 fillér utánvéttel bérmentve.

Kapható mindenütt.

A hol nem lenne raktáron megrendelhető utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése mellett a készítőnél

Dr. FLESCHE „Korona“-gyógyszer-tára GYŐR 99.

AZ ÚJ „BERSON“

Gummi-sarkot,

mindenki viseli, aki eleganciára és kellemes járásra vágyik.

Bersonművek, Budapest VII

HIRDESSÜNK A „MAROSUJVÁRBAN“.

Ha ön legjobb minőségű VADÁSZ FEGYVERT BROWNINGOT forgó pisztolyt és töltényhüvelyeket bármilyen nagyságu elsőrendű serétet.

Épület és butor vasalást legjobb minőségű asztalos szerszámot.

Zománcozott edényeket, sodrony kerítést, fűszer és festék árut akar venni forduljon teljes bizalommal

MATIS E. vas- fűszer és festék kereskedőhöz Marosujvárra a ki önt a teljes megelégedésére kiszolgálja.

NEMETHY JOZSEF

Telefonszám II.

TORDA

Telefonszám II.

Készít és raktáron tart kész BUTORT, mindennemű modern stílusban, lakos, mátt, fénpezett nagy raktár teljes szalon-, ebédlő-, háló-, uriszoba- iroda és konyha berendezés szalon és

ÖLTÖZÖTÜKRÖK ÜVEGKÉP és olajfestmény.

Gyapju, jutta, nagy és futó szőnyegek, gyapju és csipke függönyök, storok, és draperiák, ágy és asztal- terítők, divány átvétők függönykikötő bojtok és láncok a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

Vas- és rézbutorokból állandó NAGY RAKTÁR.

Gyermek-kocsik majolika-, dohányzó és díszasztalkák s egyéb luxus BUTOROK stb. a legutolsó divat szerint. Hinta- és hajlított székek, és egyes butordarabok gyári áron székekhez való ülések minden nagyságban. Számos elismerő levél költségvetést és minta képet szívesen küld. Karácsonyi és alkalmi meglepetésnek legalkalmasabb egy hasznos maradandó szép berendezésű tárgy.

Tetszetős olcsó és tartós kivitelű vendég szoba butorok minden kivitelben azonnali szállítással raktáron.

SAJÁT ASZTALOS, KÁRPITOS ÉS mázoló műhelyek

Vendégesített kiállítás aranyéremmel aranyoklevéllel kitüntetve.

Nyomtatványok

Mindenne-
mü iskolai,
ügyvédi,
jegyzői
nyomtatvá-
nyok Eskü-
vői-kártyák,
báli- és
menyegzői
meghívók
jutányos ár-
ban és gyorsan
készíttetnek

Füßsy J.

könyvnyomdá-
jában Tordán.

Marosujvárt ren-
deléseket föl-
vesz **VERESS**
JÓZSEF könyv-
kereskedése.

AKI LAKÁST AKAR KIADNI — KIVENNI

az saját érdekében cselekszik, hogy ha mielőtt
bármely lépést tesz célja elérése érdekében, fel-
keresi az Aranyosvidék kiadóhivatalát és ott
kinálatát vagy keresletét hirdeti, ként fel-
adja a lapban leendő közlésre. Lapunk kiadója
ugyanis igen olcsó és praktikus „lakáshirdető”
módot vezet be ujitásként a közönség érdeké-
ben, mely által a legbiztosabban jut bárki jó
lakóhoz, vagy jó lakáshoz.

*Hirdetések feladásánál lapunk előfizetői és
állandó hirdetői árkedvezményben részesülnek*

MINDENKI VEGYE MEG!!

a közhasznú könyvtárból a következő érdekes és olcsó könyveket:

- 1 Szerelmi levelező férfiak és nők részére.
- 2 Illemtan mindenki számára.
- 4 Pohárköszöntő.
- 8 A kanári madár tenyésztése.
- 5 Pecsényék és vadak készítése.
- 6 A női szépség ápolása.
- 7 Gyors segély. Orvosi tanácsadó.
- 8 Fogak, a kéz és a köröm ápolása és gyógy-
[kezelése.]
- 49 Társasjátékok otthon és a szabadban.
- 10 Virágkertészet a szabadban és a szobában.
- 12 Jólás kártyából és kézből.
- 13 Soványító és hizlaló gyógymód.
- 14 A francia négyes szabályai.
- 15 Az alsós szabályai.
- 16 Álomfejtés.
- 16 Gyermekbetegségek és azok gyógyítása.
- 17 Lawn-Tennisjáték és annak szabályai.
- 18 Álmatlanság és annak gyógyítása.
- 19 Házi cukrászat.
- 10 Foot-Balljáték és szabályai.
- 11 Hölgyek tanácsadója.
- 22 Idegesség és annak gyógyítása.
- 23 Testedzés. (Házi- és szertornázás.)
- 24 Némétül egy óra alatt.
- 25 Aquarell-testészet.
- 26 Az egészség fentartása.
- 27 Franciául egy óra alatt.
- 28—29. Idegon szavak szótára.
- 22 A jó modor.
- 30 Német hejyesírás.
- 31 Magyar helyesírás.
- 32 Kinek milyen címzés jár?
- 33 Augyolul egy óra alatt.
- 34 A gyermekmegóvás.
- 35 A házasság egészségétana.
- 36 Kis köszöntő minden alkalomra.
- 37 Vidám és tréfás pohárköszöntők.
- 38 Körtáncok.
- 39—41. Tréfás műkedvelői előadások
- 40 Gombatenyésztés otthon.
- 42 Olaszul egy óra alatt.

- 44 A szerelem könyve. (Virág, bélyeg nyelv.)
- 45 A burgonya elkészítése különféle módon.
- 46 Gyermekjátékok és multságok.
- 47 Emlékversek. Emlékkönyvek.
- 48—49. A szellemekkel való érintkezés tana Igen
érdekes tartalommal.
- 50—51. A szellemekkel való érintkezés módja.
- 52—53. Gyorsírászat. Gabelsberger-Markovits-féle
levelező gyorsírás 48 old.
- 54 Az olajfestészet.
- 55 Házi-ipari festészet kézikönyve.
- 56 Festőművészeti világítás.
- 57—57a. Főstőművészeti mértan.
- 58—59. Smiles. A jellem.
- 60—61. Smiles A kötelesség.
- 62—63. Smiles. Takarékosság.
- 64—65. Utmátatás zenetáulásra.
- 66—67. Kótatánító.
- 68—69. A tarokkjáték összes szabályai.
- 70 Csuz, közsvény kezelése, gyógyítása.
- 71 Késersőppek. 100 zsidó-adoma.
- 72 Baklis-adomák. 100 adoma.
- 73 Csizány-adomák. 100 pompás adoma.
- 74 Dák-adomák. 100 adoma.
- 75—76. A karamboljáték tanítása.
- 77—78. Gyorsírászat rövidítések és olvasó.
- 79 Gyermekhumor. 100 adoma a kicsinyekről.
- 80 Katona-adomák. 100 adoma.
- 81—84. Magyar általános levelező.
- 85—86. Budapesti lakbérleti szabályozott.
- 87 Asszonyvásár. Bohózat. II. Borbélybanat.
- 88 A puskaporos hordó. Kabaré bohózat I. felv.
- 89 Verses és prózai üdvözlések.
- 90 A kis-foltisztító
- 91—92. Hogyan írjunk?
- 93—94. Hogyan foglalnazzunk?
- 95—96. A költészetről I. Elbeszélő művekről.
- 97—98. A költészetéről II. Lyra művekről.
- 99—100. A költészetéről III. A drámai művekről
- 101 Béleggyűjtésről.
- 102 Utmátat Amerikába utazók számára.

- 103—104. Kereskedelmi gyorsírás.
- 105 Nvultenyésztés.
- 106—107. Hogyan vezessük könyveinket.
- 108—109. Hogyan juthatunk álláshoz.
- 110 Egyéves önkéntesség megszerzése.
- 111 Kamatszámítás. Az egyszerű kamat.
- 112—113. Kamatos kamat. Járadék számítás.
- 114—115. Esperanto nyelvtan. Kis szótárral.
- 116 Esperanto gyakorlatok.
- 117 Zárt ajtok mögöl. 100 adoma a biro-readőr- és
betörővilágból.
- 118 100 válogatott új adoma.
- 119 Bankárvicek. 100 börzeadoma a javából.
- 120 Nüvészadomák. 100 adoma.
- 121—122. Hogyan lehetünk jó amatőr-fényképészek
Irta: Váradi
- 123 Váltóismertető. Irta: Ernst
- 124 Tréfás rejtvények. I. Irta: Scher Endre.
- 125 Vitairázi rövidítés
- 126—127. A tüdővész ellen való védekezés.
- 128 Az óra szerkezetének és javításának népszeur
ismertetése.
- 129 Házi elektrótechnikus.
- 130—131. Az automobil vezetésének és jókarban
társának technikája.
- 132— 3. Kormányozható lóghajók és repülőgépek
- 134 36. Az elektromosgépek szerkezete.
- 13—138. A gőzkazánok és gőzgépek/
- 13—140 A moly és a poloska irtása.
- 141—142. Az automobilgép és kocsiaktrészek
gyakorlati ismertetése.
- 143—145. Az elemi és olvezeti szerek.
146. Edison élete és talalmányai.
147. Az acetilén előállítás és szelata.
148. A seiyemhernyó-tenyészté.
149. A színes fotográfus módszerei.
150. A mergek és ellenszerei.
151. A mezőgazdasági gépek.
- 152—154. Német levelező-gyorsírás. (Gabelsberg
rendszer.)

Egyes szám ára csak 12 fillér.

**Kapható: FÜSSY JÓZSEF könyvkereskedésében Tordán és
Veress József könyvkereskedésében Marosujvárt.**

Veress József-cég értesítése.

Megjött!

Itt van!

Karácsonyra és Újévre

30000 darab különféle

Játékárú

diszmu és ajándéktárgy, csillogó karácsonyfadisz

HALLATLAN OLCSÓ.

Egész látványosság. Akkor is jöjjön el és nézze meg, ha semmit sem vesz. Ne rendeljen Pestről, mert drága pénzért silány árut kap. Egy próba vétel által győződjön meg, hogy

VERESS JÓZSEF

játékárú kereskedésében Marosujvárt még eddig nem létezett olcsó árakban szerezheti be szükségletét.

1914. évi naptárak már kaptók.

Ha ön Veress József üzletéből 11 K 76 fillérre vásárol játékot, akkor 1 doboz legf. csont levélpapírt kap ingyen.

Képes levelező lapok óriási nagy mennyiségben.

Nyomatott Füsz József világgyerőre berendezett gyorsajtóján Tordán.